

ERDEI MAGYARÁG

Felolós szerkesztő:
Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

Ara 1 lej

V. évfolyam 79 sz.

1936 március 20.

Péntek

Népszövetségi hadsereg a Rajna-parton?

Anglia szenzációs terve a francia-német konfliktus békés megoldására
Franciaország nem fogadja el a tervet

London, március 18.

Az angol kormány szenzációs tervet dolgozott ki a francia-német konfliktus egyszersmindenkorra történendő rendezésére. Eszerint a Rajna mindkét partján 30-30 mérföldes zónában semleges sávot jelölne ki és itt a Népszövetség felügyelete alatt álló, nemzetközi hadsereg tisztelegne szolgálatot.

A lapok jelentése szerint erről a tervről volt szó a locarnoi hatalmak tegnapi esti tanácskozásán is. Franciaország azonban hevesen ellenzi ezt a tervet és nagy az elégedetlenség miatta a párisi sajtóban is. A Petit Parisien tiltakozik Anglia döntőbíráskodása ellen és megjegyzi, hogy mint garanciát vállaló hatalom, csupán ebben az irányban fejthet ki működést.

gyalásáról nem adtak ki hivatalos jelentést, mégis úgy tudja a sajtó, hogy Anglia és Olaszország olyan javaslatot készít, amely nem tetszik sem Franciaországnak, sem Belgiumnak. A javaslat szerint egyelőre meg kell elégedni azzal, hogy Németország hajlandó volt megjelenni a népszövetség előtt. Nem szabad elmérgesíteni a helyzetet olyan kívánságokkal, amelyek teremtésük után maguk után vonják azt, hogy Németország végképp elzárkózzék minden diplomáciai megoldás elől.

A locarnoi hatalmak megtárgyalták Hitlernek azon javaslatát is, hogy a népszövetségi tanács minél hamarabb kezdje meg tárgyalni a 25 éves békejavaslatot. Ezen a téren sem sikerült közös álláspontra jutni.

A négy locarnoi hatalom ma délben ismét összeült, ezt követte délután 3 órakor a népszövetségi tanács ülése.

Ribbentropp repülőgépen Londonba indult

Berlin, március 18.

A német távirati iroda jelentése szerint Ribbentropp meghatalmazott nagykövet és a 20 tagból álló német delegáció — azerdán reggel repülőgépen elindult London felé.

London, március 18.

Az események villámgyorsan kerekedtek egymást a londoni népszövetségi üléssel kapcsolatban.

24 órával ezelőtt még arról tárgyaltak, hogy Németország milyen újabb feltételeket szab megjelenésére vonatkozólag a népszövetségi tanácsülésen, amikor kevéssel utóbb a népszövetségi tanács titkos ülésén váratlanul megjelent Hösch német birodalmi követ, aki közölte, hogy Németország minden további kikötés nélkül hajlandó képviseltetni magát a népszövetségi tanácsülésen. A képviselő élén Ribbentropp nagykövet, Hitler bizalmasa áll, akinek titkos megbízása van és teljes hatalommal bír.

A francia delegációt láthatóan meglepte Németország hirtelen támadt békülékeny irányzata, mert ilyenre nem számított és előzőleg olyan kijelentéseket tett Flaminio külügyminiszter, hogy a francia delegáció kedvezőtlen döntés esetén kész elhagyni a népszövetséget és mozgósítani.

A helyzet ilyen való változásán a francia delegáció tagjai azt jelentették ki, hogy a német lépés semmiben sem változtatja meg Franciaország álláspontját. A francia kormány még mindig azt követeli, hogy a Népszövetség mondja ki Németország szerződészegését és ha Franciaország megkapja az elégtételt, csak abban az esetben hajlandó Németországgal tárgyalásokat kezdeni.

ben hajlandó Németországgal tárgyalásokat kezdeni.

A Reuter iroda jelentése szerint a locarnoi hatalmak tegnapi éjjeli három és fél óras megbeszélést tartottak, azonban ezen sem tudtak olyan megegyezésre jutni, mely valóban alapja legyen az elkövetkező fontos tárgyalásoknak.

Bár a locarnoi hatalmak éjszakai tá-

Ha Franciaország katonai lépéseket tesz, a szovjet is mozgósít

London, március 18.

Óriási feltűnést és nem kisebb izgalmat keltett Litvinov szovjet külügyi népbiztos nyilatkozata, amely szerint a szovjet teljesen azonosítja magát Franciaországhoz és abban az esetben, hogyha Németország ellen Franciaország katonai lépéseket tesz, a Szovjet is mozgósítást rendel el.

London, március 18.

Tegnap a késő éjjeli órákban megszávták az angol alsóházban a fegyverkezési költségvetést.

London, március 18.

Az angol felsőházban tegnap tárgyalni kezdték az angol fehérkönyvet. Az egyik munkaspárti főrend felszólalásra emelkedett és tiltakozott az ellen, hogy az angol kormány olyan egyezményt kössön a mostani nemzetközi helyzetben, amelyek Angliát esetleg háború indítására kötelezhetné. A locarnoi szerződésnek a főrend szerint csakis egyetlen célja van, a béke.

London, március 18.

Legújabb jelentés szerint Flaminio francia külügyminiszter minden körülmények

között csütörtök délelőtt repülőgépen Párisba utazik, még abban az esetben is, hogyha a német delegáció késne.

Prága, március 18.

Krosta új csehszlovák külügyminiszter tegnap este mutatkozott be a cseh képviselőházban. Krosta miniszter hatalmas beszédet mondott és kijelentette, hogy Csehország mindvégig hű marad szövetségeseihez, Franciaországhoz és a vállalt kötelezettségeket megtartja.

London, március 18.

Jelentették azt, hogy a 13-as bizottság ülését szintén Londonban március 18-án hívták össze. Most érkezett jelentés szerint a nemzetközi helyzetre való tekintettel a 13-as bizottság ülését bizonytalan időre elnapolták.

Az olasz sajtó ezzel kapcsolatban azt írja, hogy a túlzott derűsen látás nem indokolt, azonban az sem felel meg a valóságnak, hogy a 13-as bizottság ülésének elnapolása miatt Olaszországot súlyos gazdasági károk érik a megtorló intézkedések további fentmaradása következtében.

A husvéti nagy tombola 19. száma

Falusi iparosok nemkötelesek forgalmi adót fizetni

Fontos intézkedések a forgalmi adó fizetésére nézve

Bucuresti, március 18.

A pénzügyminisztérium forgalmiadó ügyosztálya körrendeletet intézett az összes pénzügyigazgatóságokhoz, amelyben a forgalmi adóra nézve különböző nagyságú újabb intézkedéseket közöl.

A rendelet szerint azok a kereskedők, akik kizárólag az áruk forgalomba hozatalával foglalkoznak, mentesítve vannak a forgalmi adó fizetése alól. Azok a kereskedők, akik egyes árucikkeket lakásukon dolgozó munkások útján állítanak elő, abban az esetben, ha évi adóalapjuk 155 000 lejnél kisebb, szintén mentesek a forgalmi adó fizetése alól, de akik ennél nagyobb adóalap

után fizetnek adót és akik az árucikkeket és készárukat nem adják el üzleteikben, kötelesek forgalmi adót fizetni.

Azok a kisipari műhelyek, amelyeknek tulajdonosai az ipartestületek tagjai és üzemükben legfeljebb 5 lőerős gépet és legfeljebb 7 munkást alkalmaznak, mentesek a forgalmi adó fizetése alól. Mentések végül a forgalmi adó fizetése alól mindazok az iparosok, akik a községekben laknak, akár tagjai az ipartestületnek, vagy sem.

A nagyszámú rendeltetés igen sok iparost érint. A körlevél már minden pénzügyigazgatóságra megérkezett és annak intézkedései már érvénybe is léptek.

3000 láda ópiummal megszökött egy abesszin hajóskapitány

Kihasználta a háborús zűrzavart és Délamerikában telepedett le

Istanbul, március 18.

Szenzációs eset történt Törökországban. Abesszinia Törökországban még az olasz-abesszin háború kitörése előtt 3.000 láda ópiumot rendelt. A rendelt ópiumot annak rendje és módja szerint az abesszin császár tulajdonát képező hajóra tették és elindították a szállítmányt Djibuti felé.

A 3000 láda azonban hajóstól, mindeztől eltűnt. Először azt gondolták, hogy

a hajó elsüllyedt. Ebben a hitben voltak több hónapon keresztül, amikor kiderült a nagy szenzáció, hogy a hajó abesszin kapitánya, aki unta az abesszin császár szolgálatát, a maga szakállára a 3.000 láda ópiummal áthajózta az Océánt és Délamerikában telepedett le, ahol a hajót legénységnek adta, ő maga pedig a 3.000 láda ópiummal meggazdagodott.

Kloroformos banditák kifosztottak egy chisineui szállodát

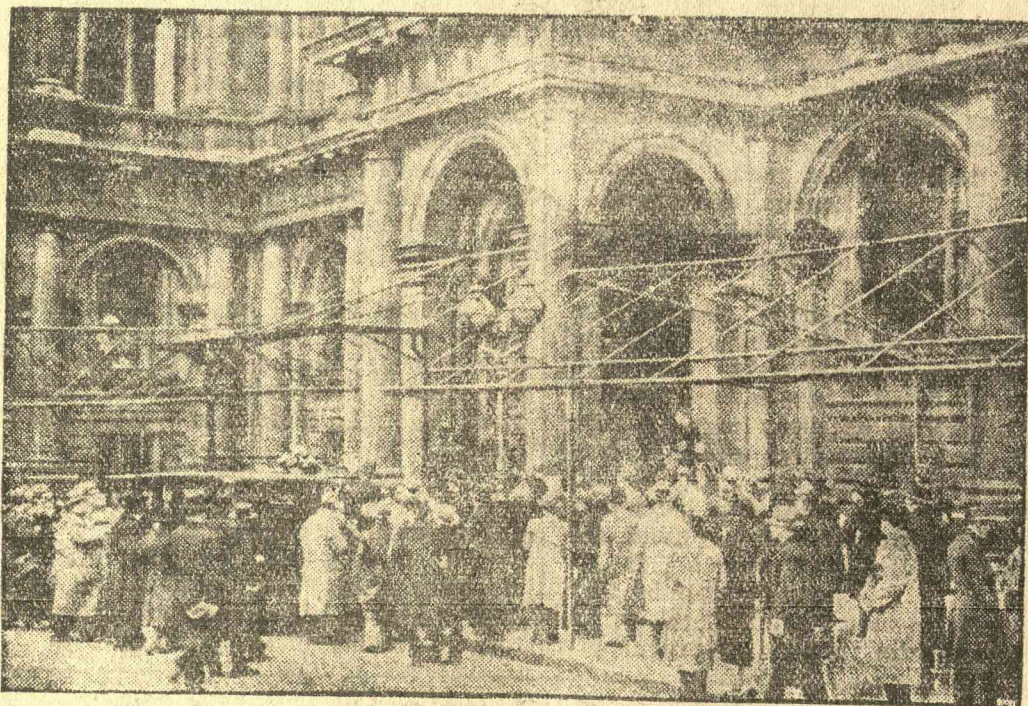
Chisineu, március 18.

Vakmerő módon fosztották ki ismeretlen tettesek a Costiugeni vendéglőt és szállodát. Éjnek idején Livovschi tisztviselő volt szolgálatban, amikor két ismeretlen ember jött be és szobát kért. Amikor megkapták a szobát, az egyik zsebkendőt vett elő és egészen közel hajolt a tisztviselőhöz, aki a zsebkendőbe öntött kloroformtól azonnal elalélt és eszméletlenül esett össze.

A vendéglő ivójában nem voltak vendé

gek, csak a két pincér. A két ismeretlen ezeket is így tette ártalmatlanná, azután a betörők valószínűleg kifizették a vendéglőt és szállodát. Minden értékes és elvihető dolgot elemezték, majd mint akik jól végezték a dolgukat, nyugodtan eltávoztak.

A kloroform úgy látszik olyan erős volt, hogy a három elaltatott ember csak órák múlva ébredt fel. Ekkorra azonban a betörőknek már nyoma veszett. A csendőrség megindította a nyomozást.

Népszövetségi ülés Londonban

A Saint-James palota előtt nagy tömeg várakozik, hogy híreket kapjon a benne folyó tanácskozások eredményéről.

Kivágandó és összegyűjtendő

19 Igazoló szelvény.

Aki 30 szelvényt összegyűjt, az részt vehet az új husvéti tombolán

március 1—március 30

Kegyelmet kér a bolgár forradalmárok halálraítélte vezére

Sófia, március 18.

Velceff ezredes, akit társaival együtt királypuccs miatt halálra ítélték, kegyelmi kérvényt nyújtott be Boris bolgár királyhoz. Valószínűnek tartják, hogy a király élni fog a megkegyelmezés jogával.

Egy feltaláló kálváriája

Zimboru, március 18.

Ei Zimborun egy szerény hitközségi alkalmazott, neve: Kern Sámuel. Köznyelven Kern bácsinak hívják. Szerény, csendes, visszavonult a zajos élettől, munkájának élő polgárember. Egyszer egy nagyot és merészet gondolt. Pénzhez akart jutni s ezért elhatározta, hogy — feltaláló lesz. — Elhatározását tett követte. Éjjel-nappal dolgozott, tanulmányozott, tervezgetett és kísérletezett. Egy szép napon elkészült első találmányával. A találmány: egy önműködő gyermekbölcső. Szabályszerűen bejelentette az illetékes minisztériumnál szabadalmaztatás végett. Pár hét múlva leérkezett a szabadalom. Elérte célját. Boldog embernek érezte magát. Szép reményeket táplált magában a jövőjét illetően. Sikerén felbuzdulva megfogadta magában, hogy amíg harmadik találmányával el nem készül, addig nem is bocsájtja áruba azokat. Tehát tovább dolgozott szorgalmasan és így megszülettek agyában a hasznosabbnál hasznosabb találmányok. Második találmánya egy légkamara gumitalp, amely a cipőre fel és lekapcsolható. Előnye óriási: az ember járhat-kelhet reggeltől estig anélkül, hogy talpán érezné a fáradságot. E találmányát a hadseregnek szánta. Harmadik találmánya egy élesztő-készlet volt, amely az élesztőt több hétig frissen tartja és automatikusan méri és vágja tetszés szerint és kidobja azt pontosan kimérve. Most kezdődött csak az igazi „munka”. Tárgyalásokba kezdett belföldi és külföldi tőkésekkel és pénzcsoporthoz, de — sikertelenül. Nem talált pénzes vállalkozót, aki hajlandó lett volna pénzt befektetni a találmányaiba. Az élesztő-készlettel már-már azt hitte, hogy elérte célját. Egy oradeai jól szituált nagyipari vállalat segítségével amikor sor került volna az üzlet megkötésére, a gyár beszüntette üzemét és elvérzett. De az optimista természetű feltaláló nem csüggedt el eddigi sikertelenségein és tovább reménykedett újabb és újabb találmányokon törte a fejét. Megkezdődött minden újból. Tanulmányozott, tervezgetett és kísérletezett. — Fáradságait siker koronázta: negyedik találmányával is elkészült. Ezúttal egy nikotint felfogó cigaretta cső volt a találmány, amely szakértők állítása szerint — masszív összeállításánál és egyszerűségénél fogva — sokkal praktikusabb és tökéletesebb a dr. Koch féle ugyanilyen cigaretta csőnél. Hirdetett, írt, levelezett, tárgyalt, de siker nélkül. Csalódott a társadalomban, amely nem értette őt meg soha. De nem csügged. Erősen meg van győződve arról, hogy ha a MA nem értette meg, a HOLNAP meg fogja érteni és érvényesülni fog találmányával, amelyeket csak arra szánt, hogy az emberiséget megajándékozza velük, aki azonban nem reflektált rá. De hisz, remél, most is ott ül íróasztala fölött görnyedve és tanulmányoz, tervezget és kísérletezik.

2. oldal

„ERDELYI MAGYARSÁG”

1936 március 20.

Küszöbön a szakítás Goga és Cuza között

A belügyminiszter még nem engedélyezte a diákkongresszust

Bucuresti, március 18.

A „Lupta” című lap behatóan foglalkozik a nemzeti kereszténypárt belső irányításával kapcsolatban elterjedt hírekkel. Megállapítja a lap, hogy a gogisták és cuzisták közti szakításról szóló hírek egyáltalán nem túlzottak. A párt kebelében egyre nagyobbak az ellentétek, mindkét táborban az elégedetlenség és így a további együttműködés lehetetlennek látszik. Goga és a fiatal Cuza között megszakítás nélkül folynak a tárgyalások, amik azonban kevés eredménnyel kecsegtetnek. A lap megállapítja végül, hogy a szakítás a küszöbön áll.

Itt írjuk meg egyébként, hogy a bel-

ügyminisztérium tegnap hivatalos közleményt adott ki a Targu Muresre tervezett diákkongresszussal kapcsolatban. A minisztérium közli, hogy a diákkongresszust csak a közoktatásügyi minisztérium engedélye alapján lehet megtartani, amely az egyetemeken fölött álló fórum. Inciut belügyminiszter és Titcanu államtitkár fogadták a diákok küldöttségét, akikkel közölték, hogy mielőtt a belügyminisztérium engedélyét kikérnék, előbb a közoktatásügyi minisztériumhoz, illetve az egyetem rektorátusaihoz kell fordulniuk. Közölték még velük, hogy tiszteletben kell tartaniuk bizonyos rendelkezéseket az egyenruhákra, utazásra, rendfenntartásra vonatkozólag.

Orült az uccan

Cernauti, március 18.

Izgalmas kalndban volt részük azoknak, akik Cernautiban tegnap a délutáni órákban a Wilson utcán tartózkodtak. Egy jól öltözött ur, aki egy ideig csendesen haladt az utcán, egyszerre minden ok nélkül ordítani kezdett és megtámadta a járókelőket, akiket ütlegetni, szidni és köpködni kezdett.

Nagynchezen sikerült megfékezni a dühöngő urat, akit beszállítottak előbb a rendőrségre, majd onnan a kórházba. Itt megállapították, hogy az ismeretlen uron hirtelen kitört az örület. Személyazonosságát nem sikerült megállapítani, mert semmiféle igazolvány nem volt nála, mindössze egy vasuti jegy az egyik közeli közlekedési állomásról.

RÁDIÓMŰSOR

CSÜTÖRTÖK.

Bucuresti: 12,30: Hírek, lemezek. 13,15: Sport. 13,30: Lemezek. 15: Hírek. 17: Gy. ó. 18: Ionescu Gaina Gica zenekara. 19: Felolvasás. 19,15: A zene folytatása. 20: Hírek. 20,15: Badescu Konstancia énekel. 20,35: Műsorolvasás. 20,45: Új lemezek. 21,15: A filharmonikusok hangversenye. Sport. Szórakoztató lemezek. 23,45: Hírek.

Budapest: 7,45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 11,20: Felolvasás. 13: Déli harangszó, időjárásjelentés. 13,05: Cigányzene. 14,30: Enek hegedűkísérettel. 17,15: Előadások. 18,30: Mándits jazz-zenekar. 19: Előadás. 19,30: Hanglemezek. 20,10: Külügyi negyedóra. 20,25: Hanglemezek. 21,10: Előadás a Stúdióban. Az utolsó Verebely-lány. Operett.

PÉNTEK

Bucuresti: 12,30: Hírek, lemezek. 13,15: Sport. 13,30: Lemezek. 14,15: Hírek. 14,30: Lemezek. 15: Hírek. 18: Marcu zenekar. 19: Felolvasás. 19,15: Marcu zenekar. 20: Hírek. 20,15: Felolvasás. 20,35: Közvetítés az Operaházból. 23,45: Hírek. 24: Román táncok magyarázatával.

Budapest: 7,45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 11,20: Felolvasás. 13: Déli harangszó, időjárásjelentés. 13,05: Kerényi György énekel. 14: A rádió szalonzenekara. 16,30: Közvetítés az Országos Mezőgazdasági Kiállítástól. 19,15: Diákféltóra. 18: Előadás. 18,30: Cigányzene. 19,10: Sport. 20: Kultúrest közvetítés. 21,10: Nagy Endre csevegése. 21,40: A Budapesti Szimfonikus Zenekar. 23,40: Az Országos Mezőgazdasági Kiállítás díjainak felolvasása, majd: Jazz zene Sebő Miklós énekszámaival. 24,30: Cigányzene.

Halálos vasuti baleset Targu-Mures mellett

Nyolcéves gyermeke szemelátlára halálra gázolt egy pályaoert az iparvasut

Tg. Mures, március 18.

Tg. Mures mellett a Nyárad folyó mellett elvezető kisvasútnál halálos szerencsétlenség történt. Vaidaseg állomás közelében van a 184-es számú órház, ahol Cionca Teodor 47 éves ember a pályaoer. Az órházban a férfi együttlakott feleségével és három gyermekével.

Tegnap délután az órháznál borzalmas szerencsétlenség történt. Cionca Teodor az állomásra akart jutni, azért az arra hala-

dó kisvonat felé futott, hogy felugorjon rá. Abban a pillanatban borzalmas sikoltás hallottát a levegőt, a szerencsétlen ember megcsuszott a lépcsőkön és a kerekek közé zuhant, amelyek halálra marcangolták. A borzalmas jelenet a pályaoer 8 éves kisgyermekének szemelátlára történt.

A hivatalos vizsgálat megállapította, hogy a halálos szerencsétlenségért senkit sem terhel felelősség. Cioncát saját gondatlansága vitte a halálba.

Különböző kedvezményekkel teszik lehetővé az adóhátralékok fizetését

Az 1932 előtti hátralékok felét elengedik

Bucuresti, március 18.

A pénzügyminisztérium nagyfontosságú törvényjavaslatot készít benyújtani a képviselőházban. Ez a törvényjavaslat hivatott arra, hogy a kisemberek adótartozásait a költségvetési év lejártával egyszer s mindenkorra rendezze. Mindenki érezte azt, hogy az utóbbi időben az egyes adóhivatalok kiméletlenül hajtották be az adót. Természetesen akármennyire is szorították a kis adófizetőt, az nem tudott fizetni. Ezt a pénzügyminisztérium hivatalosa megállapította, éppen ezért vált szükségessé az, hogy egy új törvénnyel rendezzék ezt a kérdést.

Az új törvényjavaslat szerint mindazok akik 1932 előtti adósok, de akiknek az adóhátraléka nem volt bíróság megállapítva, 30-50 százalékos adóelengedésben részesülnek, ezenkívül adótartozásaikat az adóhivatalok mellett a belső kölcsön második kibocsátású kötvényeivel is fizethetik.

A 30-50 százalékos adóelengedést az egyes adóhivatalok hivatalból fogják megállapítani és a fennmaradt összeget 85 százalékban bonnal, vagy kölcsönkötvénnyel, 15 százalékban pedig készpénzzel kell lefizetni.

Akiknek 1932. január 1-e utáni adójuk van, azoknak nem engednek el semmit, — azonban ezek is azon kedvezményben részesülnek, hogy az 1934. április 1-i adójukat adóbonnal, vagy belső kölcsönrel fizethetik. Még pedig úgy, hogy 80-85 százalékban bonnal vagy kötvénnyel, 15-20 százalékban pe-

dig készpénzzel. A százalék nagyságát a tartozási időtől számítják.

Ugyancsak ilyen kedvezményben részesülnek azok is, akiket megintettek, kivéve a vám és a C.A.M. által kivett bírságokat.

Franciaországban elkészült a világ legnagyobb villanytelepe

Az Alpokból vezetik a villamosáramot a francia fővárosba

Páris, március 18.

A világ legnagyobb villanyerőművét készítették el Franciaországban. A jövőben Párist az Alpokból vezetett villanyáram fogja ellátni világossággal. A villanyüzem felállítását fantasztikus összegekbe került, azonban nem kisebbek azok a műveletek, amelyek el kellett végezni. Az áramot a Jura alpokból a Rajna forrásánál vízerővel állítják elő. A legnagyobb turbinákat állították itt fel, amit csak elképzelni is lehet.

A 220.000 voltos áramot 20 méter mélységben a föld alatt vezetik. A villanyvezetékek olajban vannak elhelyezve, nehogy valamit is veszítsenek a föld elektromosága folytán az energiájukból. Ez a hatalmas erőmű Párist pillanatonként 70.000 kilóvatt erővel láthatja el, amely bőségesen

elégendő arra, hogy Páris erőművi és világítási szükségletét fedezze.

A földalatti kábelek egész Saint Denisig vezetnek, ahol bekapcsolják őket abba a körvezetékbe, ahonnan az egyes állomások az áramot a lakosságnak adják. A Páris körül levő elektromos művek a jövőben csak tartalékként fognak szerepelni.

MAKULATURA

újságpapír olcsó árban nagyban és kicsinyben kapható a

Pásztor Ede cégnél

Oradea, Piața Mihai Viteazul 44

A kis boszorkány

— Regény az életből — 31

A szép asszony ijedten nézte az urát. Milyen különös ma...

— Furcsa hangulatban vagy — mondta borzongva — nem értelek...

Reffold nevetett. Szörnyű kísérteties nevetés volt.

— Szegény Winifred, — mondta aztán — ha majd egyszer te is beteg leszel és elhagytatott... gondolni fogsz rám!

— Elhagytatott — csodálkozott az asszony — hát te elhagytatott vagy? Hogy gondold ezt? Igazán nem értelek! Azt hittem mindig, hogy kitűnően el vagy látva. Az ápolónő megválasztásában nagyon elővigyázatos voltam, elsőrangú bizonyítványai vannak. És azelőtt te soha nem panaszkodtál.

Oldalára fordult a beteg és nem felelt. Egy darabig csend volt a szobában és Reffold hosszan nézte a felesége himzését, a selyemszálakat, amint a karcsu, finom fehér ujjak között szeszélyes ábrák formálódtak.

— Nagyon szép vagy, Winifred — szólt meg nagysokára — szép vagy... de önző is vagy! Nem jutott még sohasem eszedbe, hogy önző vagy?

Reffoldné nem felelt, de magában elhatározta, hogy irni fog Cannesba a barát-nőjének, és elpanaszolja: férje milyen nyűg lett a nyakán. „Igen — gondolta — ezt a betegség okozza... De nagyon nehéz elviselnem...” És Reffoldné sajnálta magát. — Összinte részvétet érzett önmaga iránt és mindezt az önrészvétet belehímte a munkájába.

Reffold újra megszólalt:

— Jól emlékszem; egyszer egész nyíltan megmondtad, hogy irtózol a beteg emberektől. Akkor mondtad ezt, mikor még magam is ép és egészséges voltam. A gyöt-ródés óráiban, az elhagytatottság kínjait szenvedve azután sokszor eszembe jutottak szavaid... sokszor. Szegény Winifred. Mikor így beszéltél, korántsem gondoltad, — hogy egyszer így megjáród saját férjeddél! Persze, te nem született betegápolónőnek s nem lehet csodálni, hogy nem is igyekez-tél soha azzá lenni. Talán igazad is van...

Reffoldné türelmetlen hangon vágott közbe:

— Nem tudom, miért beszélsz így velem? Még sohasem bántál így a feleséged-dél! Mi-lelt?

— Nem, igazad van, nem beszéltem így. De már akkor is így gondolkoztam. A sok-sok óra alatt, amíg magamra hagytál, örökösen ilyen gondolataim voltak és meg-telt a szívem keserűséggel irántad... egészen addig... addig, amíg az a kis terem-tés nem jött, akit ide küldtél.

A „kis boszorkányra” gondolt, a szíve megenyhült és már sajnálta, hogy olyan keserű hangon beszélt az imént... Azok a kedves, vigasztaló órák jártak az eszébe, amelyeket Bernardina okos és bájos lénye neki ajándékozott.

A beteg tovább gondolkozott és a fe-lesege is folytatta a himzést. Hősnőnek érezte magát, megbántott tragikus asszony-alaknak... Hiszen az olyan nagyon köny-nyű: Mártírt csinálni magunkból... Önző módon, mással nem is gondolva. Sőhajtott. Oh... oh... milyen csapás! Viselnie kell tovább a terhet ideláncolva egy zsémbéledő beteg ágyához. Mikor az ő helye nem itt volna hanem egy ragyogó londoni bálterem-ben. Ilyen unalmas alpesi fészékben kell rejtőznie... neki! Oh, kegyetlen sors ez, nagyon kegyetlen!

(Folyt. köv.)

4. oldal. „ERDELYI MAGYARSÁG”
1936. március 20.

Sztrájkbalépett az avrigi üvegyár munkássága

Évek óta nem kapják rendesen fizetésüket a munkások

Sibiu, március 18

Néhány nappal ezelőtt az avrigi üveggyárban több mint száz munkás sztrájkba lépett. Nagyon sok munkás éveken keresztül nem kapott fizetést, úgy hogy vannak munkások, akiknek 10.000-30.000 lejese követelesek vannak.

Ez arra indította a munkásokat, hogy sztrájkba lépjenek. Nem ez az első eset, amikor a gyári munkások sztrájkjal próbálkoznak elérni valamit a gyárigazgató-ságnál. A múlt évben is kihirdették az általános sztrájkot. Akkor az igazgatóság azt

ígérte, hogy egy éven belül mindenki meg fogja kapni hátralékos illetményét. A munkások hittek, azonban az igazgatóság egyáltalán még csak nem is törlesztett az adóságból.

A sztrájkoló munkások most kijelentették, hogy addig nem hajlandók felvenni a munkát, ameddig az utolsó banlig ki nem fizeti őket az igazgatóság; továbbá míg garanciát nem kapnak arra, hogy emiatt a sztrájkmozgalom miatt egyetlen munkásnak sem lesz kellemetlensége.

Felelevenedik a párisi családi rémdráma

Ujrafelvétel az apagyilkos Violette Nozière bűnperében

A fiatal leány állítólag nem apját ölte meg, aki még ma is él, de egy rejtélyes férfi fogóságban tartja

Páris, március 20.

Annak idején az egész világ sajtóját heteken keresztül foglalkoztatta az a bűntett, amelyet Violette Nozière fiatal párisi urileány követett el, aki szeretője kedvéért meggyilkolta édesapját. Az egész világ közvéleménye annak idején megdöbbenéssel fogadta ezt a hírt és meg volt elégedve, — amikor értesült, hogy az esküdtszék Violette Nozière halálra ítélte. A köztársasági elnök azonban később az ítéletet életfogytiglani kényszermunkára változtatta. Tette ezt a nép kívánságára, mert annak az volt a véleménye, hogy az életfogytiglani kényszermunka nagyobb büntetés és egy fiatal, elkényeztetett teremts számára, mint a halál.

Violette Nozière azóta a haguenai fegyházban töltötte napjait.

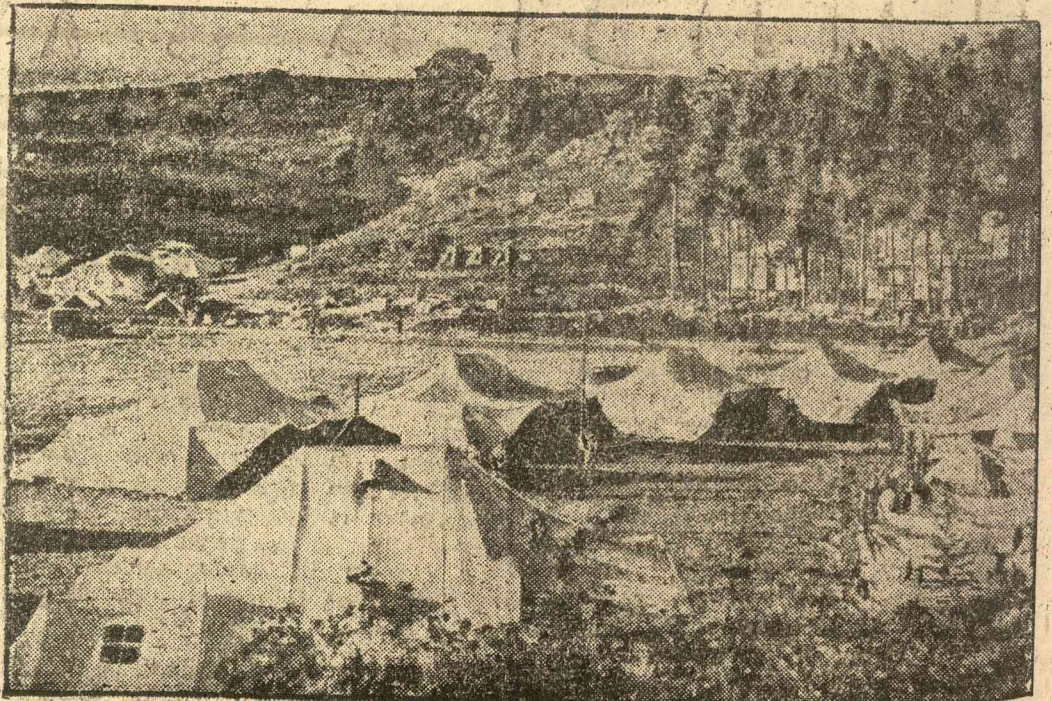
Most az apagyilkos leány körül ismét felcsapnak az érdeklődés hullámai, mert olyan bizonyítékok kerültek napvilágra, — amelyek fényt derítenek egy titokzatos — Emil urnak a szerepére, tovább arra a fel-

tevésre, hogy az akit Violette Nozière meggyilkolt, nem az édesapja volt, hanem egy idegen személy. Violette Nozière édesapja még most is él, azonban a titokzatos Emil fogva tartja Franciaország valamelyik vidéki kastélyában.

A hír a legnagyobb szenzációt keltette. A könnyen hevülő francia nép most már követeli, hogy az új bizonyítékok alapján Violette Nozière ügyében rendelkezzenek a perújítást és amennyiben bebizonyosodik a fiatal leány ártatlansága, úgy adjanak meg neki minden elégtételt.

Az új bizonyítékok alapján az látszik bizonyosnak, hogy Violette Nozière nem édesapját, hanem épen édesapjának merénylőjét gyilkolta meg, azonban szerelmi ok miatt azt vállalta magára, hogy a halott édesapja és hogy ő követte el a borzalmas apagyilkosságot.

Páris szenzációéhelesen várja az újabb fejleményeket, amelyek kétségtelen ismét hónapokon keresztül fogja foglalkoztatni a világ közvéleményét.

„Sajtófőhadiszállás” Abessziniában

A dessieai főhadiszállás mellett sátorerdőben en tartózkodnak a világlapok haditudósí-tói

Ujabb véres zavargások Spanyolországban

Templomokat, színházakat égetnek fel a tüntetők

Madrid, március 18.
Spanyolországban ismét kiújultak a baloldali zavargások. Alvareze városban ismeretlen tettesek megtámadták egy jobboldali arcvonalhoz tartozó ifjúsági csoportot. A tömeg ezután felgyújtotta a Szent

János templomot, valamint a Capitol színházat. Az egyik katolikus lap épületét is fel akarták gyújtani, azonban a rendőrség megakadályozta ebben őket. A rendőrök fegyverüket is használták. A sortűznek 4 áldozata van.

Százezer lej sikkasztás egy Tinca melletti község jegyzőségén

Letartóztatták a magáról megfélemedezett irnokot

Oradea, március 18.
A helybeli ügyészségre jelentés érkezett, hogy a Tinca melletti Gurbediu község pénztárában nagyarányú sikkasztásnak jöttek a nyomára. A beindított vizsgálat megállapította, hogy a beszédett községi taxákból nem kevesebb, mint 101.000 lej hiányzik.

A gyanú azonnal Motoc Joan községi

irnokra irányult, akit a csendőrség őrizetbe is vett. Kihallgatása során beismerte, hogy a sikkasztásokat ő követte el. Elmondotta, hogy hamis nyugtákat adott a falusiaktól beszédett pénzekről és a pénzt elköltötte.

A magáról megfélemedezett jegyzőségi irnokot behozták Oradeára, ahol Poenaru Bordea vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezte.

Háromra emelkedett a budapesti közlekedési katasztrófa áldozatainak száma

Budapest, március 18.
Beszámoltunk tegnapi számunkban arról a szörnyű közlekedési katasztrófáról, amely a magyar fővárosban történt s melynek következtében egy ismert nevű énekes színész: Harsányi Árpád meghalt, míg 4 hízoltó halálosan megsebesült. Rajtuk kívül azonban számosan sebesültek meg meg. Ujabb jelentések szerint a kórházba-

szállítás közben Nagy Zoltán tűzoltó meghalt. Ma hajnalban pedig kiszenvedett Szabó Endre 23 éves jogász, aki a katasztrófa pillanatában az autó közelében tartózkodott. Az autó elütötte és agyrázkódást kapott. Ezzel a halottak száma háromra emelkedett, de attól tartanak, hogy a tűzoltók közül újabb áldozatok is lesznek.

Elfogták az oradeai ékszer- rablás tetteseit

Egy mézáróság és barátnője fosztották ki a Gyenge-féle ékszerüzletet

Oradea, március 18.
Elsőnek jelentettük a múlt héten, hogy ismeretlen tettesek vakmerő módon betörték Gyenge István oradeai ékszerész Alexandri ucca 12. szám alatti üzletébe és annak kirakatát teljesen kifosztották. Összesen mintegy harmincezer lej értékű ékszert vittek el a betörők, akiknek legnagyobb vakmerősége abban állott, hogy sikeres „munkájuk” után az üzlet rőllőjét ismét lehúzták és az általuk letört lakat helyébe újat tettek, hogy ezzel is késleltessék a betörés felfedezését.

A rendőrség erélyes nyomozása során az összes helybeli ékszerésznek megküldték az ellopott ékszerek leírását, hogy ha valaki eladásra kínálna azokat, úgy felismerjék. Ez eredményre is vezetett, amennyiben hétfőn este az egyik General Motoc uccai ékszerüzlet tulajdonosa megdöbbenve állapította meg, hogy egy előkelő külsejű, jólöltözött fiatal nő éppen ezeket az ékszereket kínálja neki eladásra. Az ékszerész úgy tett, mintha megvizsgálná az ékszereket, közben azonban inasát rendőrrétküldte. A nő a 7-8000 lejt érő ékszerekért mindössze 3.000 lejt kért, ami magában véve is gyanússá tette volna. Végre is megérkezett a rendőr és a megrémült nőt fel-

vitte a rendőrségre, ahol hamarosan beismerő vallomást tett. Elmondotta, hogy Mendelsohn Zálinak hívják, cernauti állami tisztviselő elvált felesége s a betörést Milotai S. Görög-oldalon lakó mézáróságával egyetemben követte el.

A vallomás alapján Milotait is letartóztatták, aki hamarosan szintén beismerő vallomást tett. Együtt elmondották azután, hogy amíg Milotai benn dolgozott az üzletben, barátnője az uccán állt őt, nehogy meglepjék őket. Milotai lakásán házkutatást tartottak s az ékszereket hiánytalanul megtalálták.

A rendőrség folytatja a betörőpár kihallgatását, amelynek végeztével átadják őket az ügyészségnek.

Töltőtoll javításokat
minden márkához gyorsan és olcsón vállal
Pásztor Ede
papír és írószeráruháza

A férfiak igazságtalanok!

Szeretik és szívesen bámulnak meg minden szép nőt, de megfélemedeznek arról, hogy saját feleségükben is gyönyörködhetnek mert őt is éppen olyan széppé lehet varázsolni, mint más általuk megcsodált nőt. Ezt könnyen megtehetik, mert a szépség elérésénél egyedüli biztos módja a Floreal krém használata. A Floreal II. krém a legelőnyösebb a pattanásos, szeplős, májfoltos bőrnél, mert azt rövid használat után tökéletesen rendbe hozza. Az I-es Floreal krém nappalra, Floreal puder alá a legtökéletesebb bársony simaságot kölcsönöz úgy, hogy egyetlen egy tegy használata után a legsodálatosabb megelégedést fogja kiváltani. A Floreal krémnek ártégyenként 40 lei, főszerkelet: Pap Drogueria, Oradea, Boulevard Regele Ferdinand 9. Nőpontai postai szétküldés.

Meghalt Venizelos

Páris, március 18.
Venizelos görög vezérnek állapota napról-napra rosszabbodik. A királyi orvosok szerint már hosszabb idő óta Párisban ápolják és orvosai jelentése szerint életbenmaradásához kevés remény van. Maga Venizelos is érzi baját, mert rokonaitól és párt híveitől külön táviratban búcsúzott el. Lapzártakor jelentik, hogy Venizelos ma délelőtt fél 10 órakor Párisban meghalt.

Pánamerikai kongresszus

Newyork, március 18.
A pánamerikai kongresszust, amelynek akcióját Roosevelt amerikai elnök indította el, minden valószínűség szerint a nyári folyamán fogják összehívni, még pedig a délamerikai Buenos Ayresben. A pánamerikai kongresszus elé nagy érdeklődéssel tekint a közvélemény.

Abesszinia békét keres

Páris, március 18.
A „Havas” távirati iroda jelentése szerint Abesszinia volt római követe, tegnap repülőgépen Djibutiba érkezett. Hír szerint a volt követnek missziót kell teljesítenie Asmarrában és Rómában.

Zsidók tiltakozó sztrájkja Lengyelországban

Varsó, március 18.
Ismeretes, hogy Lengyelországban törvényjavaslatot nyújtottak be, amely szerint megtiltják a rituális vágást. A lengyelországi zsidók a sérelmes törvényjavaslat miatt mindenhol tiltakozó gyűlést rendeztek. A tiltakozás jeléül tegnap Lengyelország összes zsidó üzletei, mozik és színházak becsuktak. Varsó zsidó negyedében megerősített rendőri különítmény látja el a rendet.

Vakmerő betörés Lugojon

Lugoj, március 18.
Tegnap éjjel ismeretlen tettesek behatoltak a Muntenia nevű szövetkezetbe, ahol nan 20.000 lej értékű árut loptak el. A betörők, akik a helyzettel ismerősek voltak a hátsó kamara ablakát törték be, ezen behatoltak és azon keresztül is vitték el az árut. A betörést másnap reggel vették észre. Azonnal értesítették a csendőrséget, amely megindította a nyomozást a vakmerő tettesek kézrekerítésére.

Időjárás

A szél gyengülése, változó felhőzet elég sok napsütés, éjjel még fagyok. A hőmérséklet tovább emelkedik.

5 oldal. "ERDELYI MAGYARSÁG" 1936 március 20.

Kilátás van a megegyezésre a bőripari sztrájk ügyében

A bérek tekintetében már létrejött a megegyezés a kollektív-szerződésről tovább tárgyalnak

Kedd délután Cloanda munkügyi inspektor előtt tovább folytak a beléltető tárgyalások a sztrájkoló bőripari munkások és a munkaadók között. A munkások gyűlése délután 6 órára volt kitűzve, de fel 8 óráig elmuladt már, amikor a tárgyaló bizottság tagjai visszaérkeztek és az addig lefolytatott tárgyalások eredményét közölték. A delegátusok bejelentették a munkásságnak, hogy a bérek emelése kérdésében már létrejött a megegyezés.

A kollektív szerződés és a bizalmi rendszer tárgyában felállított követeléseket azontán még nem fogadták el a munkaadók. A We-Ego gyár ragasztó munkásainál a bérek tekintetében sem teljes a megállapodás.

A beszámoló után a munkások tárgyaló bizottsága visszament az inspektorátusra és a késő esti órákig folytatták a tárgyalásokat — eredmény nélkül. Végül is a tárgyalásokat félbeszakították és azok folytatását péntek délelőttre halasztották. Addig a

sztrájk változatlanul tovább tart.

Hétfő este a rendőrség őrizetbe vette Fazekas Sándor munkást, aki szintén sztrájkoló. A szakszervezetek részéről dr. Böszörményi Emil fennjárt a rendőrségen, ahol azt a felvilágosítást adták, hogy Fazekast nem a sztrájkból kifolyólag tartóztatták le, hanem azért mert a törvényszék még egy 1930. májusában lefolyt tüntetés miatt körorozta.

Fazekast egyébként tegnap már át is adták az ügyészségnek.

Csütörtökön extra-lager
a Tivoli Mozgóban
(Ca ea actoriei)
Olga Tschehova és **Gustav Fröhlich** gyönyörű operettje
Huszarkaland
olcsó helyárakkal. Legújabb
FOX-működő. Jón **Az orvos**
népszerű naponta 6 óráig és 9
óráig. Vasárnap nagy matiné

Kihallgatta a chisinaui hadbíróóság az oradeai Minszki Mórt is az antifascista bűnpörben

Chisinauból jelentik: A Chisinau-i bíróság antifascista bűnpörben folytatódó tárgyalásán tegnap este Minszki Mór oradeai tanut hallgatták ki. Minszki magyarul beszélt és vallomását tolmács közvetítette. Minszki a védők kérdésére elmondta, hogy fia az oradeai rendőrségen meghalt.

Nadejda Jiga tanárnő a következő tanu. Diner vádlottjával gyakran beszélt a fasisztizmusról, amit elítél. Németországban elhagyta a kulturát, könyveket égették el, tudósokat száműztek. Luzanski tanár kijelenti, hogy ő is tagja volt az antifascista bizottságnak. Dobanda tanár, mint jó román, szintén antifascistának vallja magát. Ghibu tanár ugyancsak kijelenti, hogy a fasisztizmus a leigázó háborúkat propagálja, ami elfogadhatatlan.

Elnök: Titulescu fascista, vagy antifascista?

Tanu: Nem ismerem Titulescu véleményét, de antifascista irányban küzd.

Elnök: Oroszországban milyen rezsim van?

Tanu: Antifascista.

Elnök: És Spanyolországban?

Tanu: Ott forradalom van.

Elnök: Miért gyűjtik fel a templomokat?

Tanu: Ezek kilengések, amik ellen a kormány is küzd.

Az elnök kérdésére a tanu kijelenti, hogy tagja volt annak a szervezetenek, ami a cári uralom ellen küzdött és el is ítélték.

Ghibu egyetemi tanár a következő tanu. (Valószínűleg nem Onisifor Ghibu Szerk.) Ghibu tanár kijelenti, hogy a fasisztizmus veszedelem a kultúrának. A fasisztizmus könyveket éget el.

Elnök: Nem égették el az összes könyveket. Inkább demonstratív jellege volt.

Maurer védő: Akkor is szegény és barbárság.

A védők azután hivatkoznak arra, hogy

a chisinaui sportpályán fascista diákok vasárnap verekedést provokáltak. Az ügyész kijelenti, hogy az ellentábor provokált.

HETI MŰSOR:

Csütörtökön délután 5 órákor: Katz bácsi. Énekes, zenés zsidótárgyú bohózat. Olcsó helyárakkal.

Csütörtökön este 9 órákor: Házasság. Másodszor. Rendes helyárakkal.

Pénteken este 9 órákor: Gül Baba. Operett repris. Teljesen új betanulással, új beállításban. Rendes helyárakkal.

Szombat délután 4 órákor: Görbe éjszaka. Operett, ének, zene, tánc. Olcsó helyárakkal. Szombat este: Román előadás.

Vasárnap délelőtt 11 órákor matinén olcsó helyárakkal: Érettségi.

Vasárnap délután 3 órákor: Három ember a hóban. Operett újdonság. Olcsó helyárakkal.

Vasárnap délután 6 órákor: Gül Baba. Rendes helyárakkal.

Vasárnap este 9 órákor: Aki mer, az nyer. Urmössy Magda énekes primadonna fellépésével. Rendes helyárakkal.

Hétfőn este 9 órákor: Házasság. (Harmadszor.) Rendes helyárakkal.

KATZ BACSI. Csütörtökön délután 5 órákor Katz bácsi zsidótárgyú énekes, zenés, táncos bohózat lesz a színház műsorán olcsó helyárakkal.

HAZASSÁG. Vasárnap János nagysikerű vigjáték újdonsága a Házasság, amely a bemutatón olyan óriási sikert aratott csütörtökön és hétfőn este van a színház műsorán a prózái együttes legkiválóbbjaival, rendes helyárakkal.

GÜL BABA. Pénteken este kezdődik Szabadkay igazgató operett együttese a Magyar sziklás operettek felújítását és elsőnek a Gül Babát, Martos-Huszkó örökbeű operettjét mutatják be teljesen új betanulással, új rendezésben, új díszletekkel, Trillap Ilonkával a főszerepben. A Gül Baba pénteken este 9 órákor és vasárnap délután 6 órákor van a színház műsorán rendes helyárakkal.

APROHIRDETÉSEK

Arando olvasónk hasznáján a hirdetési tombo a sze venyeket!

POSIA

„Hazaság” jelgére levei van a kiadóban.

ÁLLÁS

Mindenes szobaleány és jótudó szobakácsne felvetetik. Parcul Eminescu 34. 4660

Ujságárut keresünk jó keresettel Salonta, Osorhei, Sacueni és Ghires (mind Bihar vármegye) községek részére. Jelentkezni a kiadónivatalban.

Ügyes fiatal mindenes felvétetik kiadó családhoz. Spitz, Dimitrie Cantemir 64.

Testörnek alkalmas, józan, tiszta megbízható ember jelentkezék Erdélyi „Concordia”-nál.

Serfólónók I. osztályu ragasztók beleszőr, cugehór, vágó- és felsőbőr darabolók felvetetnek. We-Ego cipőgyár, Strada Horia 12.

Varrónék felvetetnek. gomlyuk varróné, gallér varróné, férfi ing varróné, 14 éven felüli kifutó lányok, fehérnemű varróda. Cim Str. Vlahuta 42.

Gyermekszerető jobb mindenest jó bizonyítvánnyal keresek. Str. Ciorogaria 31. szám.

Jó Agó munkás felvétetik. Josia telep, 45. ucca. 14. szám.

VÉTEL-ELADÁS

Tavaszi kosztum komple selymek s terri szövetek nagyméretű maradvékokban érkeztek. Ep. Pavel 27.

Az oradeai határban szénás kerti dűlőben 1 hold 1144 öl terület aká házhelynek, akár kertészetre alkalmas, eladó. Értekezni lehet Episcopia Bihor 133 ház szám alatt.

Allami kötvényeket veszek 4.000 lej erejéig. Cim a kiadóban.

Ház fél telekkel eladó. Str. Flueraului 19.

Jókarban lévő motorkerékpár eladó. Str. Fabricilor 28.

Blekkilt jókarban megvételre keresek. Cimet árral a kiadóba kérek.

Veszek jókarban használt futószőnyeg. Cim: Popescu, Str. Ciorogariu 21. 4696

Etelolaj bőjt és más konzervek legolcsóbban vásárolhatók Balázsnál, str. Alexandri no. 34.

Ebedlő butor igen jókarban eladó. Pata Unirii 12. I.

Prima háztelek eladó. Sft. Gheorgheni, a Fapiac közelében, nagy kerthelyiséggel. Értekezni lehet a Str. Eminescu 27. szám alatti tulajdonosnál.

LAKÁS

Egyszobás előszobás modern lakást keresek májusra a központban. Cimet a kiadóba kérek.

Keresek április 1-re központban, kapualatti bejárattal butorozott szobát. Cimeket ármegjelöléssel „Központban” jelgére a kiadóba kérek.

Kiadó májusra Str. Episcopul Radu 5. sz. házban (Itélőtáblához közel) 2 szobás, konyhas, csinos lakás, toilette, vízvezeték bent. Értekezni dr. Lőrincz ügyvédnél, Bul Reg. Ferdinand 13.

KULONFELE

Trafikot vagy kenyérüzletet átvenni Str. Rimanóczy 5. Ujlaky.

Magánházat bérbe vennék 2 szobás lakással, kerttel, lehetőleg április 1-re. Cimeket a kiadóba kérek.

6. oldal. „ERDELYI MAGYARSÁG” 1936 március 20.

Mozgószínházak műsora

Apolló: Fehér éjszakák.

Heyman: Mese egy legénylakásról.

Fórum: a marnai kénű